

**Briuselis, 2026 m. birželio 23 d.
(OR. en, de)**

**10642/26
ADD 1 REV 1**

**Tarpinstitucinė byla:
2024/0319 (COD)**

**CODEC 1202
AGRI 505
AGRIORG 80
AGRIFIN 122
AGRILEG 161**

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu, projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas = Pareiškimai

Vokietija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Vokietijos Federalinė Vyriausybė susilaiko balsuojant dėl pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu, su pakeitimais, padarytais 2026 m. kovo 5 d. trilogu metu pasiektu kompromisu.

Pritariame pasiūlymo tikslui stiprinti ūkininkų padėtį. Tačiau apskritai nesame įsitikinę, kad jame numatytos priemonės yra tinkamos šiam tikslui veiksmingai pasiekti. Ypač kritiškai vertiname su pasiūlymu susijusią papildomą biurokratinę našą ir dideles su pertvarkymu susijusias pastangas bei išlaidas. Vienas iš pagrindinių mūsų tikslų – sumažinti nereikalingą biurokratiją ir išvengti nereikalingų išlaidų ekonomikai. Palyginti su kitomis Europos šalimis, Vokietijos žemės ūkio maisto produktų pramonei ypač didelį poveikį daro saugomų mėsos gaminių nuorodų, kurių reglamentavimas, mūsų nuomone, yra nereikalingas, įdiegimas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta pirmiau, negalime pritarti pasiūlymui. Kartu pripažįstame, kad triloguose pavyko padaryti reikšmingų patikslinimų. Valstybėms narėms bus suteikta galimybė nukrypti nuo pareigos reikalauti, kad būtų sudaromos tam tikro minimalaus turinio rašytinės sutartys. Nors pieno sektoriui taikoma nukrypti leidžianti nuostata yra ribota, ji apima esminius elementus.

Pirmininkaujanti valstybė narė taip pat dėjo visas pastangas, kad apgintų Tarybos poziciją dėl mėsos gaminių nuorodų apsaugos: terminai, kurie Vokietijos rinkoje plačiai vartojami ne tik mėsos sektoriuje (pvz., mėsainis, dešra ir šnicelis), vis dar gali būti vartojami laisvai, nuorodos žvejybos sektoriuje išlieka nepakitusios, o ilgi pereinamieji laikotarpiai bei tiekimo rinkai laikotarpiai yra pasibaigę.

Latvija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Latvija balsuoja prieš pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu (toliau – pasiūlymas).

Svarstydamą pasiūlymą Latvija nuosekliai laikėsi nuomonės, kad visi pasiūlymai, kuriais siekiama stiprinti gamintojų padėtį tiekimo grandinėje, turi duoti realios ir apčiuopiamos naudos gamintojams.

Kalbant apie sutartinius santykius ir atsižvelgiant į Latvijos žemės ūkio sektoriaus atstovų požiūrį, Latvija laikosi nuomonės, kad sprendimas reikalauti, kad būtų sudaromos privalomos rašytinės sutartys, turėtų būti paliktas valstybių narių diskrecijai, o ne nustatytas kaip privalomas įpareigojimas.

Latvija pateikia šiuos jos balsavimo prieš pasiūlymą argumentus:

- 1) manome, kad BRO reglamento nuostatos dėl sutarčių ir sutartinių santykių turėtų likti nepakeistos, o privalomų rašytinių sutarčių ir tarpininkavimo mechanizmų nustatymas turėtų būti paliktas valstybių narių diskrecijai. Visų pirma Latvija prieštarauja 148 straipsnio nuostatomis dėl sutarčių, nes pagal jas valstybėms narėms neleidžiama nuspręsti, kad sutartys pieno sektoriuje nebūtų privalomos;
- 2) Latvija taip pat negali pritarti tam, kad būtų nukrypta nuo Tarybos įgaliojimų, susijusių su tarpininkavimo mechanizmu, ir minimalios tiekimo vertės ribos sumažinimui nuo 20 000 EUR iki 10 000 EUR.

Nyderlandai paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Nyderlandai palankiai vertina pasiektą susitarimą dėl pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu. Naujosiomis taisyklėmis dėl sutartinių santykių ir kitomis nuostatomis padedama stiprinti ūkininkų derybinę poziciją – šį tikslą Nyderlandai aktyviai rėmė viso sprendimų priėmimo proceso metu. Šiame procese buvo itin svarbu užtikrinti vienodas sąlygas ir platų taikymą visoje ES, kad būtų pasiektas tikslas „Viena Europa, viena rinka“.

Tačiau tiek dėl procedūrinių, tiek dėl esminių priežasčių Nyderlandai negali pritarti paskutinę minutę įtrauktiems apribojimams dėl su mėsa susijusių terminų vartojimo ir nustatytiems iš ląstelių išaugintos mėsos galimybių apribojimams. Šiais apribojimais nepadedama užtikrinti aiškumo vartotojams, o verslo bendruomenei užkraunama bereikalinga reglamentavimo našta. Be to, jais kenkiama naujų ir hibridinių produktų kūrimui ir atgrasoma nuo inovacijų ir privačiųjų investicijų, nors šie elementai yra gyvybiškai svarbūs Europos žemės ūkio ir maisto sistemos būsimam pajamingumui stiprinti. Todėl tai prieštarauja M. Draghi pranešime pateiktoms rekomendacijoms dėl ES būsimo konkurencingumo pasaulyje stiprinimo.

Todėl, nors siūlomu reglamentu padedama stiprinti ūkininkų padėtį grandinėje, vertindami jį kaip visumą ir atsižvelgdami į abejones dėl pirmiau nurodytų apribojimų, Nyderlandai negali pritarti Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos pasiektam kompromisiniam susitarimui dėl pasiūlymo dėl Reglamento, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1308/2013, (ES) 2021/2115 ir (ES) 2021/2116, kiek tai susiję su ūkininkų padėties maisto tiekimo grandinėje stiprinimu.

Austrija paprašė į Tarybos posėdžio protokolą įtraukti šį pareiškimą

Austrija visada konstruktyviai pritarė praktiškomis nuostatomis, kuriomis stiprinama ūkininkų padėtis maisto tiekimo grandinėje.

Diskusijų metu Austrijai buvo ir tebėra labai svarbūs šie elementai:

- nuostatos, kuriomis leidžiama nukrypti nuo privalomo rašytinių žemės ūkio produktų pristatymo sutarčių naudojimo, visų pirma pieno sektoriuje;
- tinkamas diferencijavimas konkurencijos teisėje tarp pripažintų gamintojų organizacijų ir nepripažintų gamintojų organizacijų ar kitų subjektų.

Nuostatos, kuriomis leidžiama nukrypti nuo privalomo rašytinių žemės ūkio produktų pristatymo sutarčių naudojimo, visų pirma pieno sektoriuje

Įgyvendinant Reglamentą (ES) Nr. **1308/2013 (148 ir 168 straipsnius)**, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas (BRO), **valstybės narės šiuo metu**, siekiant užtikrinti **subsidiarumą, gali nuspręsti**, ar reikalaujama sudaryti **rašytines sutartis** dėl pristatymo pirmiesiems pirkėjams, išskyrus kooperatyvus.

Šiuo metu Austrijoje sudaryti rašytines sutartis nereikalaujama; nacionaliniame *Erzeuger-Rahmenbedingungen-Verordnung* (Gamintojams taikomų pagrindinių sąlygų reglamente), kuris grindžiamas *Marktordnungsgesetz* (Rinkos organizavimo įstatymu (MOG)), numatyta, kad žalio pieno arba žemės ūkio produktų gamintojas gali reikalauti sutarties. Rašytinės sutartys dėl pieno pristatymo Austrijoje jau yra įprasta praktika, tačiau jos neturi tiksliai atitikti BRO nuostatų.

Dėl dabartinio pasiūlymo **iš dalies keisti BRO iš esmės keičiami sutartiniai santykiai**:

rašytinės **sutartys** dabar yra iš esmės **privalomos visais** žemės ūkio produktų **pristatymo atvejais**; pieno sektoriuje dabar tai apima ne tik žalio pieno, bet ir visų pieno produktų pristatymą.

Papildomos sąlygos (įskaitant skaidrius ir demokratiškus metodus, kuriais iš anksto nustatomos kainos, atsižvelgiant į poveikį ūkininkų gaunamam atlygiui ir mokėjimo terminams bei procedūroms) yra susietos su **kooperatyvams taikomomis išimtimis**, o dėl tų išimčių kyla **teisinis netikrumas**.

Buvo nustatyta **nauja nuostata dėl peržiūros**, taikoma sutartims, kurių trukmė ilgesnė nei 12 mėnesių (**pieno sektoriuje – šeši mėnesiai**), pagal kurią tiekėjui vienašališkai leidžiama bet kuriuo metu nutraukti pristatymo sutartį. Iki šiol BRO tikslas buvo reikalauti, kad pristatymo sutarčių trukmė būtų bent šeši mėnesiai; dabar kyla **pavojus**, kad, **tikėtina, bus siūlomos trumpesnės trukmės sutartys**. Tai pasakytina visų pirma apie pieno sektorių.

Nors išlieka galimybė taikyti **nukrypti leidžiančias nuostatas** dėl konkrečių **produktų** ar **sutarties elementų**, tačiau jos turi būti nustatytos nacionaliniu lygmeniu, o tai sukelia biurokratinę naštą.

Kyla **pavojus**, kad bus siūlomos tik **trumpalaikės pristatymo sutartys**, arba kad smulkesniems tiekėjams nuošaliose vietovėse taps dar sudėtingiau rasti pirkėją. Tai nepadarys poveikio rinkos sąlygoms: šiuo metu pieno kiekio padidėjimas ES daro spaudimą gamintojų kainoms.

Nuo konkurencijos teisės nukrypti leidžiančių nuostatų taikymo išplėtimas įtraukiant ir nepripažintas gamintojų organizacijas bei kitus subjektus

Iki šiol, nukrypstant nuo SESV 101 straipsnio 1 dalies, bet kuriai gamintojų organizacijai, pripažintai pagal Reglamento (ES) Nr. 1308/2013 152 straipsnio 1 dalį, buvo leidžiama savo narių vardu planuoti gamybą, optimizuoti gamybos sąnaudas, pateikti rinkai žemės ūkio produktus bei derėtis dėl jų tiekimo sutarčių ir tai ji gali daryti dėl visos bendros produkcijos arba jos dalies.

Ateityje šios nuo konkurencijos teisės nukrypti leidžiančios nuostatos bus **išplėstos ir taikomos nepripažintoms gamintojų organizacijoms, kooperatyvams ir kitoms pagal nacionalinę teisę lygiavertės teisinės formos organizacijoms**, kurie yra pateikę paraišką dėl pripažinimo ir kurių valstybė narė dar nėra pripažinusi gamintojų organizacija, su sąlyga, kad jie atitinka BRO reglamento 152 straipsnio 1 dalyje ir 154 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

Visos tokios gamintojų organizacijos gali pasinaudoti ta nukrypti leidžiančia nuostata per BRO reglamento 154 straipsnio 4 dalies a punkte numatytą laikotarpį arba, jei valstybė narė iki to laikotarpio pabaigos nepriima jokio sprendimo dėl paraiškos dėl pripažinimo, – **per penkerius metus nuo paraiškos dėl pripažinimo pateikimo dienos**, išskyrus atvejus, kai atitinkama valstybė narė yra nusprendusi atsisakyti jas pripažinti.

***Ex ante* turi būti tikimasi šių padarinių:**

- naujų paramos gavėjų įtraukimas prieštaraus dedamoms supaprastinimo pastangoms – galime tikėtis, kad dėl išaugusio patikrinimų skaičiaus padidės administracinė našta.
- Be to, tai, kad procedūros gali trukti kelerius metus, sukelia teisinį netikrumą, o dėl to kyla didelė rizika, kad remiantis *ex post* išvadomis, kad nesilaikoma pripažinimo reikalavimų, gali būti skiriamos baudos dėl kartelių sudarymo;
- taip pat turėtų būti atkreiptas dėmesys į tai, kad tarp valstybių narių vis dažniau atsiranda skirtumų, susijusių su gebėjimu pripažinimo procedūras atlikti per nustatytą penkerių metų laikotarpį;
- be to, nustatyta visiškai nauja pripažinimo procedūra (šiuo metu – *ex ante* tikrinimas, ateityje – *ex post* tikrinimas);
- be šių nurodytų klausimų, naująja nuostata **susilpninama dabartinė gamintojų organizacijų pripažinimo sistema, o nauda jau pripažintoms gamintojų organizacijoms sumažės.**

Austrija mano, kad **būtų akivaizdžiai daug geriau, jei pripažinimo sistemoje būtų išlaikytas *status quo***, visų pirma, kad būtų išsaugota **nauda jau pripažintoms gamintojų organizacijoms**. Galiausiai iki šiol visos nepripažintos gamintojų organizacijos, kooperatyvai ir kiti subjektai jau galėjo būti pripažinti gamintojų organizacijomis ir taip pasinaudoti konkurencijos teisės išimtimis.

Išvada

Austrija ir toliau mano, kad šie punktai turėtų būti apsvarstyti išsamiau ir **todėl prašo Europos Komisijos per pagrįstą laikotarpį įvertinti dabartinius dalinius pakeitimus**.

Tačiau Austrija **neprieštaraus pasiektam kompromisui ir balsuos už**.
